

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานอธิการบดี กองการวิจัยและนวัตกรรม งานจัดการมาตรฐานและเครือข่าย โทร.๘๖๐๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๑.๑๓(๑)/ว ๑๑๗๓

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติโครงการประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ และ ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๔๒

เรียน คณบดี/ผู้อำนวยการ

ด้วยกรมวิชาการเกษตรขอประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ และ ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๔๒ ดังนี้

๑. มาตรา ๕๒ กำหนดให้ “ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์...”

๒. มาตรา ๕๓ กำหนดให้ “ผู้ใดทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ในการนี้ กองการวิจัยและนวัตกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ และ ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๔๒ ให้นักวิจัยภายในหน่วยงานของท่านทราบและถือปฏิบัติต่อไป (รายละเอียดดังเอกสารแนบท้าย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นางเจนจิต นาคปรีชา

(นางเจนจิต นาคปรีชา)

ผู้อำนวยการกองการวิจัยและนวัตกรรม

<https://qr.cd.org/4iX8>

QR Code สำหรับดาวน์โหลดเอกสาร

ที่ กษ ๐๙๐๔/ว.๑๗/๓๗

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยนเรศวร
รับที่ 03135
วันที่ 8 พ.ค. 2567
เวลา 13.01 น.

กรมวิชาการเกษตร

จดจักร- กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

กองการวิจัยและนวัตกรรม

รับที่ ๐๔๕๗

วันที่ ๘ พ.ค. 2567

เวลา 15.05 น.

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ และ ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้มีการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ ด้วยการให้สิทธิคุ้มครองตามกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช ในกรณีการควบคุมกำกับดูแลการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า เพื่อการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงพันธุ์พืช ได้กำหนดไว้ดังนี้

๑. มาตรา ๕๒ กำหนดให้ “ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์...”

๒. มาตรา ๕๓ กำหนดให้ “ผู้ใดทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้าให้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

กรมวิชาการเกษตร ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงขอประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ให้แก่นักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติ โดยสามารถศึกษารายละเอียด และดาวน์โหลดเอกสาร กฎระเบียบ ตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ตาม QR code ท้ายหนังสือ และเมื่อได้รับหนังสือฉบับนี้แล้ว โปรดแจ้งให้สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ทราบ จะขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางวิลาวัณย์ ไกรครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

โทร./โทรสาร ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์
และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป
และพันธุ์พืชป่าอย่างยั่งยืน

ลักษณะการคุ้มครองตามกฎหมาย

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าจะได้รับ
ความคุ้มครองโดยอัตโนมัติในฐานะที่เป็นทรัพยากรของ
ประเทศ ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ทั่วไปได้ เว้นแต่
กรณีที่เป็นการนำไปใช้ในการศึกษา ทดลอง วิจัย และ
ปรับปรุงพันธุ์เพื่อประโยชน์ในเชิงการค้า จะต้อง
ขออนุญาตและจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
โดยนำรายได้จากการแบ่งปันผลประโยชน์นี้เข้าสู่กองทุน
คุ้มครองพันธุ์พืช

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป

หมายถึง

พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศ ซึ่งได้มี
การใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึง
พันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น
หรือพันธุ์พืชป่า

พันธุ์พืชป่า

หมายถึง

พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและ
ยังมีได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

บุคคล/หน่วยงานใดที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป
พันธุ์พืชป่า เพื่อนำมาใช้ในการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืช ให้ปฏิบัติดังนี้

2. กรณีไม่ได้วัตถุประสงค์ในการค้า (มาตรา 53)

จะต้องดำเนินการแจ้งรายละเอียดการเก็บ จัดหา หรือ
รวบรวมพันธุ์กรรมพืช เป็นหนังสือ เอกสารโครงการศึกษา วิจัย
ต่อกรมวิชาการเกษตร และเมื่อสิ้นสุดการศึกษา วิจัย
อาจส่งผลการวิจัยให้กรมวิชาการเกษตร เพื่อจัดได้เผยแพร่
ต่อสาธารณชน อันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

ผู้แจ้ง

- หน่วยงานต่าง ๆ
- ภาครัฐ/เอกชน
- เกษตรกร/ประชาชน/นักปรับปรุงพันธุ์
- ที่ทำการศึกษา ทดลองวิจัย หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า โดยมิได้วัตถุประสงค์ทางการค้า

1.ยื่นแบบแจ้ง รายละเอียด

2.ออกหนังสือ ตอบรับ

ผู้รับแจ้ง
กรมวิชาการเกษตร

- รวบรวม บันทึกข้อมูล
- ติดตามความก้าวหน้าการใช้ประโยชน์
- จัดทำฐานข้อมูล

เป้าหมาย

ปกป้อง คุ้มครองทรัพยากร
พันธุ์กรรมพืชของประเทศให้
เกิดความมั่นคงและยั่งยืน
อันเป็นรากฐานสำคัญของการ
พัฒนาประเทศ

1. กรณีมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ ในการค้า (มาตรา 52)

จะต้องดำเนินการขออนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร และ
เจรจาจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ โดยรัฐจะนำเงิน
รายได้ตามข้อตกลงส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อใช้จ่าย
ในการช่วยเหลือและอุดหนุนการอนุรักษ์ วิจัย และพัฒนา
พันธุ์พืชของชุมชนที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

บทกำหนดโทษ : ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน
400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ขออนุญาต

- หน่วยงานต่าง ๆ
- ภาครัฐ/เอกชน
- เกษตรกร/ประชาชน/นักปรับปรุงพันธุ์
- ที่ทำการศึกษา ทดลองวิจัย หรือปรับปรุงพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า โดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า

1.ยื่นคำขอ

2.อนุญาต

3.ทำข้อตกลง

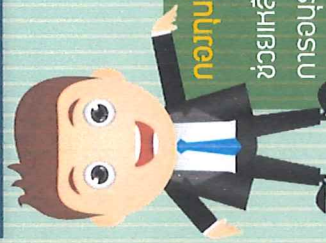
ผู้อนุญาต
กรมวิชาการเกษตร

- รวบรวม จัดเก็บบันทึกข้อมูล
- ติดตามความก้าวหน้าการใช้ประโยชน์
- กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามข้อตกลง

เงินรายได้จาก ข้อตกลง

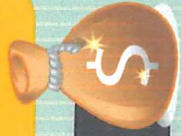
กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

ช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจกรรมชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ
การอนุรักษ์การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

ทรัพย์สินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) มีรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52
- 2) มีหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) มีอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4) มีหรือทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าให้
- 5) ดอกผล และผลประโยชน์อันใดที่เกิดจากกองทุน

การใช้รายมีของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช
- 2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน
- 3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

“พันธุ์พืชเป็นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าคนไทยทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน”

.... การคุ้มครองพันธุ์พืชมีความสำคัญยิ่งเป็นการคุ้มครองสมบัติของชาติ เพราะเป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่แล้วทั่วไปและมีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และเป็นการคุ้มครองในรูปแบบของการแบ่งปันผลประโยชน์กลับคืนสู่รัฐ ไม่ได้ให้ใครคนใดคนหนึ่งโดยรัฐจะนำวันส่วนนั้นเข้ากองทุน เพื่อนำมาใช้ในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป....

ดาวน์โหลด กฎ ระเบียบ และเอกสารการขออนุญาตได้ที่ <http://www.doa.go.th/pvp/>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ตึกโกชากร ชั้น 2
กรมวิชาการเกษตร
(ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2940-7214
<http://www.doa.go.th/pvp/>

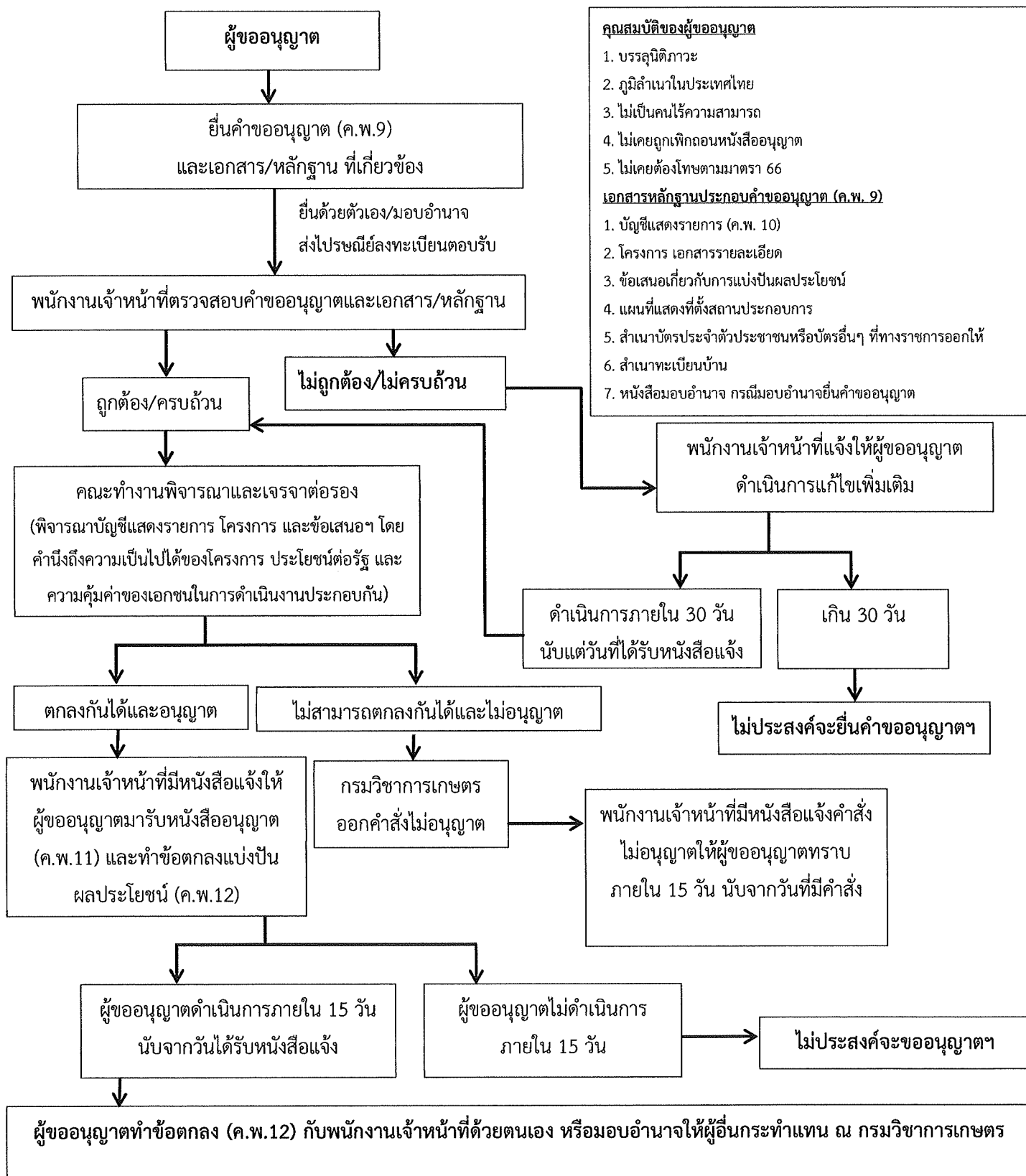
การคุ้มครองพันธุ์พืชเป็นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 52 และมาตรา 53

ศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงพันธุ์โดยใช้พันธุ์พืชเป็นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กรมวิชาการเกษตรและสหกรณ์

ขั้นตอนการขออนุญาต การอนุญาต และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา วิจัย หรือทดลอง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

ขั้นตอนการแจ้งการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า ที่มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ประโยชน์ในทางการค้า ตามมาตรา53 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

